

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 37, 2017

Nummer 37, 2017

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3022](#) 28-11-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3020](#) 28-11-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3026](#) 28-11-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3021](#) 28-11-2017

RECHTSPRAAK

Slagende klachten ter zake van medeplegen (poging tot) gekwalificeerde diefstal, witwassen en wettelijke rente bij vorderingen van de benadeelde partij.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 2 bewezenverklaarde ‘witwassen’ oplevert.

Het middel doet een beroep op rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder de kwalificeerbaarheid als witwassen van het ‘verwerven of voorhanden hebben’ van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen zoals opgenomen in artikel 42obis lid 1 onder b Sr en artikel 42oquater lid 1 onder b Sr.

Ten aanzien van het verwerven of voorhanden hebben van voorwerpen die ‘onmiddellijk’ uit ‘eigen’ misdrijf afkomstig zijn, geldt dat die gedragingen niet zonder meer als gewoon (schuld)witwassen kunnen worden gekwalificeerd. Wanneer het gaat om gewoon (schuld)witwassen bestaande uit het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, moet uit de motivering van de uitspraak kunnen worden afgeleid dat de gedragingen van de verdachte ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp.

Deze rechtspraak over de kwalificeerbaarheid van gewoon (schuld)witwassen houdt in dat indien vaststaat dat het enkele verwerven of voorhanden hebben door de verdachte van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door hemzelf begaan misdrijf, niet kan hebben bijgedragen aan het verbergen of verhullen van de criminele herkomst van dat voorwerp, die gedraging niet als (schuld)witwassen kan worden gekwalificeerd (vgl. HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:702, *NJ* 2014/302 en HR 13 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2842, *NJ* 2017/218).

Indien de feitenrechter zijn kwalificatiebeslissing in de hierboven bedoelde zin heeft gemotiveerd, kan die motivering in cassatie worden getoetst. Maar ook indien de feitenrechter de bewezenverklaring zonder hierop gerichte motivering als (schuld)witwassen heeft

gekwalificeerd, omdat zich (kennelijk) niet een geval voordoet als onder 2.5 bedoeld, kan dat (kennelijke) oordeel in cassatie op zijn begrijpelijkheid worden getoetst. Het oordeel dat niet sprake is van een onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstig voorwerp zal vooral niet begrijpelijk kunnen zijn indien:

(i) daarnaast sprake is van een ten laste van de verdachte uitgesproken bewezenverklaring ter zake van het begaan van een ander misdrijf met betrekking tot hetzelfde voorwerp, door middel van welk misdrijf de verdachte dat voorwerp kennelijk heeft verworven of voorhanden heeft (bijvoorbeeld de buit van een door de verdachte zelf begaan vermogensmisdrijf), dan wel

(ii) rechtstreeks uit de bewijsvoering voortvloeit dat sprake is van – kort gezegd – het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, dan wel

(iii) de juistheid in het midden is gelaten van hetgeen door of namens de verdachte met voldoende concretisering is aangevoerd met betrekking tot dit verwerven of voorhanden hebben door eigen misdrijf (vgl. HR 16 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1655, *NJ* 2015/340, r.o. 2.3.1 en 2.3.2).

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof onder meer vastgesteld dat:

- in de slaapkamer van de verdachte een bedrag van € 2.350 is aangetroffen, bestaande uit drie biljetten van € 500, vier biljetten van € 100 en negen biljetten van € 50;
- de verdachte vanaf 2012 geen inkomsten uit arbeid of uitkering heeft gehad;
- niet aannemelijk is geworden dat de verdachte de onder hem aangetroffen bankbiljetten van € 500 bij de bank heeft besteld; en
- de verklaring van de verdachte omtrent de legale herkomst van het geld niet aannemelijk is.

Mede gelet op de korte tijdspanne tussen de ten laste van de verdachte bewezenverklaarde diefstal uit een woning van € 2.100 en het voorhanden hebben van een geldbedrag van € 2.350, en in aanmerking genomen dat namens de verdachte onder meer is aangevoerd dat het aangetroffen geldbedrag uit eigen misdrijf, te weten de onder 3 bewezenverklaarde woninginbraak, afkomstig was, is het oordeel van het hof dat onvoldoende aannemelijk is geworden dat het in de bewezenverklaring bedoelde geldbedrag niet uit eigen misdrijf afkomstig is – in het licht van hetgeen onder 2.6 onder (i) en (iii) is weergegeven – niet zonder meer begrijpelijk.

Het middel is terecht voorgesteld.

Het middel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte heeft beslist dat het aan de benadeelde partij [betrokkene 1] toegewezen bedrag aan schadevergoeding vermeerderd wordt met de wettelijke rente.

Het zich bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken bevindende voegingsformulier van de benadeelde partij houdt geen opgave in van de wettelijke rente. Ook uit de processen-verbaal van de terechtzittingen in eerste aanleg blijkt niet dat de benadeelde partij aldaar – alsnog – wettelijke rente heeft gevorderd. In cassatie moet het daarom ervoor worden gehouden dat door de benadeelde partij in eerste aanleg niet op de door de bij de wet voorgeschreven wijze wettelijke rente is gevorderd. In aanmerking genomen dat een benadeelde partij haar vordering in hoger beroep niet kan vermeerderen, ook niet met de wettelijke rente (vgl. HR 11 januari 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA4262), heeft het hof ten onrechte beslist dat die rente vergoed moet worden.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

Het middel klaagt over de beslissingen met betrekking tot de vordering van de benadeelde partij [A] B.V.

Een benadeelde partij kan in het strafproces vergoeding vorderen van de schade die zij door een strafbaar feit heeft geleden indien voldoende verband bestaat tussen het bewezenverklaarde handelen van de verdachte en de schade om te kunnen aannemen dat de benadeelde partij door dit handelen rechtstreeks schade heeft geleden (vgl. HR 22 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:959, *NJ* 2014/256).

Het hof heeft kennelijk aangenomen dat er voldoende rechtstreeks verband bestaat tussen de onder 3 bewezenverklaarde poging tot diefstal met braak en de door [A] B.V. geleden schade. Dit oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, mede in aanmerking genomen dat de gevorderde schade onder meer betrekking heeft op herstelwerkzaamheden aan de woning gelegen aan [b-straat] 158 en het hof de verdachte heeft vrijgesproken van de ten laste gelegde poging tot diefstal met braak in/uit die woning.

Voor zover het middel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld.

Het hof heeft beslist dat de vordering van de benadeelde partij [A] B.V., voor zover toegewezen, vermeerderd dient te worden met de wettelijke rente vanaf de in het arrest genoemde datum tot aan de dag der algehele voldoening. Nu de stukken van het geding niet inhouden dat de benadeelde partij [A] B.V. vergoeding van de wettelijke rente heeft gevorderd,

heeft het hof ten onrechte beslist dat die rente vergoed moet worden (vgl. HR 11 november 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA4262, NJ 2000/217).

Het middel is ook in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft i) de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde, ii) de strafoplegging, iii) de vermeerdering van het toegewezen bedrag van de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] met de wettelijke rente en iv) de beslissingen met betrekking tot de vordering van de benadeelde partij [A] B.V., wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep in zoverre opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-11-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3020

Zaaknummer: 16/00208

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: Th.J. van Kelder en N. Gonzalez Bos

Wetsartikelen: 47 Sr, 42obis Sr en 51f Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht omtrent medeplegen van diefstal met braak.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het medeplegen ontoereikend is gemotiveerd.

Ten aanzien van die procesopstelling is voor zaken als de onderhavige in HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315, *NJ* 2016/413 en HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1323, *NJ* 2016/412 onder meer het volgende overwogen:

‘4.2.1. Bij de beoordeling van het middel moet mede het volgende worden betrokken. Aan het enkele voorhanden hebben van gestolen goederen kan niet zonder meer de conclusie worden verbonden dat de betrokkene die goederen ook heeft gestolen. Voor de beoordeling van de betekenis die aan dat voorhanden hebben moet worden gehecht, zijn de feiten en omstandigheden van het geval van belang (vgl. HR 19 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK2880, *NJ* 2010/475). Voor het medeplegen van diefstal geldt hetzelfde.

Bij die beoordeling kan een rol spelen of de verdachte een aannemelijke verklaring heeft gegeven voor dat voorhanden hebben. De omstandigheid dat de verdachte weigert een verklaring af te leggen of een bepaalde vraag te beantwoorden ter zake van het voorhanden hebben van de goederen kan op zichzelf, mede gelet op het bepaalde in art. 29, eerste lid, Sv, niet tot het bewijs bijdragen. Dat brengt echter niet mee dat de rechter, indien de verdachte voor zo'n omstandigheid die op zichzelf of in samenhang met de verdere inhoud van de bewijsmiddelen beschouwd redengevend kan worden geacht voor het bewijs van het aan hem tenlastegelegde feit, geen aannemelijke, die redengevendheid ontzenuwende, verklaring heeft gegeven, zulks niet in zijn overwegingen omtrent het gebezigde bewijsmateriaal zou mogen betrekken (vgl. HR 3 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0733, *NJ* 1997/584).

In een geval als het onderhavige kan met betrekking tot de toedracht van de diefstal wel worden vastgesteld dat deze door “verenigde personen” is begaan, maar kan niet direct worden vastgesteld door wie precies. Indien in een dergelijk geval de verdachte zelf kort na de diefstal wordt aangetroffen in omstandigheden die op betrokkenheid bij het strafbare feit duiden, kan sprake zijn van een situatie waarin het uitblijven van een aannemelijke verklaring

van de verdachte zoals hiervoor onder 4.2.2 bedoeld, van belang is voor de beantwoording van de vraag of het tenlastegelegde medeplegen kan worden bewezen.’

Hetgeen onder 2.3.2 is weergegeven, kan ook van belang zijn in een geval als het onderhavige waarin weliswaar met betrekking tot de toedracht van de diefstal niet is vastgesteld dat deze door medeplegers is begaan, maar dat zich wel kenmerkt door de omstandigheid dat kort na de diefstal de verdachte met een ander of anderen wordt aangetroffen in omstandigheden die op betrokkenheid bij de diefstal duiden, terwijl er geen contra-indicaties met betrekking tot het medeplegen door de verdachte bestaan (zoals wel het geval was in HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1319, *NJ* 2016/414).

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof onder meer het volgende vastgesteld. Op 17 maart 2015 is ingebroken bij de [A] te Weesp, waarbij een laptop is weggenomen. Zeer kort daarna wordt de auto waarin de verdachte en drie anderen zijn aangetroffen, gezien op korte afstand (hemelsbreed 1 kilometer) van die [A]. Wanneer verbalisanten deze auto volgen, wordt door de bestuurder van de auto geprobeerd de achtervolgers af te schudden en worden vanuit de auto door een ander dan de bestuurder inbrekerswerktuigen uit het raam gegooid. In die auto wordt de weggenomen laptop aangetroffen. Voorts heeft het hof klaarblijkelijk geoordeeld dat de verdachte niet een aannemelijke verklaring heeft gegeven als onder 2.3.2 bedoeld.

Het oordeel van het hof dat de verdachte en zijn mededaders zo nauw en bewust hebben samengewerkt dat sprake is van het medeplegen van de bewezenverklaarde inbraak, is, mede gelet op hetgeen onder 2.3.2 en 2.3.3 is vooropgesteld, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft het aantal uren te verrichten taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert het aantal uren taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze 95 uren, subsidiair 47 dagen hechtenis, bedragen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-11-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3022

Zaaknummer: 16/00411

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Advocaten: M.A. Muntjewerf

Wetsartikelen: 311 Sr en 47 Sr

RECHTSPRAAK

Ontoereikende bewijsmotivering inzake rijden zonder rijbewijs als bedoeld in artikel 107 WVV 1994.

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring voor zover inhoudende dat de verdachte de bestuurder van een motorrijtuig was, niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Voor zover de bewezenverklaring inhoudt dat het de verdachte is geweest die een motorrijtuig heeft bestuurd, kan deze, mede in aanmerking genomen hetgeen door de raadsman ter terechtzitting in hoger beroep is aangevoerd omtrent het nummer van de identiteitskaart van de verdachte, niet zonder meer worden afgeleid uit de onder 2.2.2 en 2.2.3 weergegeven door het hof gebezigde bewijsvoering. De bestreden uitspraak is derhalve in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-11-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3026

Zaaknummer: 16/04586

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: 107 WVV 1994

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over het verzoek tot terugwijzing van de zaak naar de rechtbank (kernroljurisprudentie).

Het middel klaagt over de afwijzing van het hof van het verzoek van de verdediging tot terugwijzing van de zaak naar de rechtbank.

Het vonnis in eerste aanleg is bij verstek gewezen. Het proces-verbaal van de terechtzitting houdt niet in dat aldaar een raadsman van de verdachte is verschenen.

Het hof heeft de zaak in hoger beroep berecht overeenkomstig het bepaalde in artikel 423 lid 1 Sv en het voorschrift vervat in het tweede lid van dat artikel buiten toepassing gelaten.

Ingevolge artikel 423 lid 1 Sv behoort het hof, indien de hoofdzaak door de rechtbank is beslist en sprake is van een ter gelegenheid van de behandeling en beslissing van de zaak in eerste aanleg tot nietigheid leidend verzuim, na een geheel nieuwe behandeling van de zaak in hoger beroep, de uitspraak van de eerste rechter te vernietigen, maar niet, vervolgens, de zaak terug te wijzen naar de eerste rechter op de grond dat de verdachte een aanleg heeft ontbeerd.

Voor enkele gevallen waarin de eerste rechter de hoofdzaak wel heeft beslist, dient echter een uitzondering op de hiervoor bedoelde hoofdregel te worden gemaakt en brengt het in artikel 423 lid 2 Sv besloten liggende beginsel dat een verdachte in aan hoger beroep onderworpen zaken aanspraak heeft op berechting in twee feitelijke instanties mee dat, na vernietiging van het vonnis in eerste aanleg, de zaak wordt teruggewezen naar de eerste rechter, tenzij door het Openbaar Ministerie en de verdachte de beslissing van de hoofdzaak door het hof is verlangd.

Van een geval als hiervoor bedoeld is sprake indien zich een zodanig gebrek heeft voorgedaan in de samenstelling van het gerecht dat de behandeling van de zaak niet heeft plaatsgevonden door een onpartijdige rechterlijke instantie als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM alsmede wanneer de rechter ter terechtzitting aan de behandeling ten gronde niet had mogen toekomen omdat een van de overige personen die een kernrol vervullen bij het onderzoek ter terechtzitting aldaar niet is verschenen, terwijl hij niet op de bij de wet voorgeschreven wijze op de hoogte is gebracht van de dag van de terechtzitting en zich evenmin een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat die dag hem tevoren bekend was. Tot zodanige

personen dienen, naast de vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie, slechts de verdachte en diens raadsman te worden gerekend (vgl. HR 7 mei 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZDo442, NJ 1996/557).

Het door de raadsman gedane verzoek tot terugwijzing van de zaak naar de rechtbank kan bezwaarlijk anders worden verstaan dan als een beroep op het bepaalde in artikel 423 lid 2 Sv op de grond dat de rechtbank aan de behandeling ten gronde niet had mogen toekomen omdat de raadsman van de verdachte, die een kernrol vervult bij het onderzoek ter terechtzitting, aldaar niet is verschenen, terwijl hij niet op de bij de wet voorgeschreven wijze op de hoogte is gebracht van de dag van de terechtzitting.

Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen onder 2.4 is overwogen, is het onder 2.2.2 weergegeven oordeel van het hof dat voormeld verzoek wordt afgewezen omdat zich niet de situatie voordoet als bedoeld in artikel 422a Sv, niet begrijpelijk.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-11-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3021

Zaaknummer: 16/00259

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: P.M. Rombouts

Wetsartikelen: 423 Sv